

Більш точне визначення таких понять, як "успішна діяльність" та "діяльність, яка відповідає принципам раціональності", - це концепція ефективності, яка відображає ймовірність отримання результатів (або результатів, вже отриманих) за певних умов діяльності. Цей факт допомагає визначити основний принцип вимірювання ефективності, принцип співвідношення цілей і кінцевих результатів.

Підприємницький дух сучасних маркетингових концепцій завжди характеризується багатьма цілями. Це постає як альтернатива процесу постановки цілей, перш за все, коли обрана одна з багатьох цілей. Це найбільше відповідає принципу ефективності. Різноманітність цілей відображається в його багатокомпонентному складі. Відомо, що підприємництво об'єднує три аспекти: виробництво, комерцію та фінанси. Кожна область іноді характеризується власними цілями, які взаємовиключні (наприклад, у досягненні зростання прибутку та мінімізації витрат). У той же час, звичайно, завдання полягає в тому, щоб знайти спільну мету або, в крайньому випадку, встановити розумний компроміс. Такі компроміси не завжди можливі, і завдання оцінки ефективності в цих випадках вирішується за допомогою багатоцільових методів оптимізації.

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Н. М. ЧУХРАЄВА, канд. екон. наук, доцент

К. В. ЦИГАНОВА, студентка

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Забезпечення максимально можливого обсягу прибутку в умовах безперервного пошуку шляхів підвищення ефективності використання наявних ресурсів є головним завданням діяльності підприємця. У підприємницькій

діяльності ця задача є винятково актуальною. Це пов'язано з необхідністю таких виробництв залучати у свою господарську діяльність значні обсяги різноманітних ресурсів. Раціональне використання ресурсів також є важливою передумовою акомодатії підприємства до динамічних умов ринкового середовища. Адже це є одним із чинників, що впливає на конкурентоспроможність та здатність до розвитку.

Питання максимально ефективного ведення господарської діяльності було завжди в пріоритеті, а тому аналізувалось багатьма вітчизняними та іноземними вченими, зокрема: Бланком І.О., Друкером П., Долішнім М.І., Колотом В.М., Кулішовим В.В., Лепьохіною І.О., Пастуховою В.В., Познанською А.О., Покропивним С.Ф., Новицьким В., Чорною І.О., Ядранським Д. та іншими.

У роботах зазначених науковців відображені значні результати в дослідженні ефективності використання ресурсів суб'єктами господарювання. Проте безперервне оновлення досягнень науки та техніки, вагомі зміни законодавчої бази, посилення конкуренції на ринках збуту, підвищення вимог споживачів до якості продукції та інші фактори потребують подальшого опрацювання науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності суб'єктів господарювання.

У сучасній економіці на ефективність підприємницької діяльності впливає безліч різних, як зовнішніх, так і внутрішніх, чинників. Раціональне використання виробничих ресурсів істотно впливає на зниження витрат виробництва, собівартості продукції, а, отже, підвищення прибутковості і рентабельності роботи підприємства [4].

Під ресурсами підприємства розуміються різного роду засоби виробництва, запаси, товарно-матеріальні цінності, які пов'язані з функціонуванням і розвитком підприємства і використовується в процесі створення товарів, виконання робіт або надання послуг, тобто це фактори, що функціонують в замкнутому виробничому циклі підприємства [2].

Для організації підприємницької діяльності, а саме процесу виробництва, підприємству необхідно використовувати різноманітні ресурси, які забезпечать стабільність роботи і отримання прибутку. Виробництво продукції здійснюється завдяки з'єднанню засобів виробництва, предметів праці і живої праці.

Таким чином, головна мета виробничих ресурсів - забезпечення досягнення цілей підприємства, тобто виконання його економічного призначення і отримання прибутку. Для досягнення цієї мети перед виробничими ресурсами стоять завдання щодо забезпечення:

- безперебійного процесу виробництва;
- виробництва на всіх стадіях виробничого процесу з найменшими витратами;
- виробництво з максимальним виходом продукції [3].

Кінцевий результат підприємницької діяльності визначається тим, якими факторами виробництва воно володіє та наскільки ефективно вони використовуються.

Основні наявні на підприємстві економічні ресурси прийнято ділити на трудові, матеріальні та фінансові [1]. Їх раціональне використання характеризується досягненням підприємства максимального обсягу валової реалізації, відповідно, доходу та прибутку, при мінімальних витратах ресурсів. Це обумовлює необхідність у створенні системи показників для проведення оцінки ефективності використання ресурсів, задіяних у підприємницькій діяльності. Схематичне зображення системи показників оцінки ефективності використання ресурсів підприємствами наведено на рис. 1.

Запропонована система показників дозволяє комплексно та всебічно оцінити ефективність та раціональність використання ресурсної бази підприємства за допомогою поєднання аналізу основних видів ресурсів та враховуючи можливий синергетичний ефект. За результатами такого дослідження, можна діагностувати найбільш слабкі місця підприємства, що істотно впливають на результативність його діяльності. Перевагою такої оцінки

ефективності використання ресурсів є те, що такі заходи дозволяють виявляти найменш ефективну групу ресурсів, яка використовується у виробничому процесі, і вчасно вживати заходи для поліпшення відповідної ситуації.

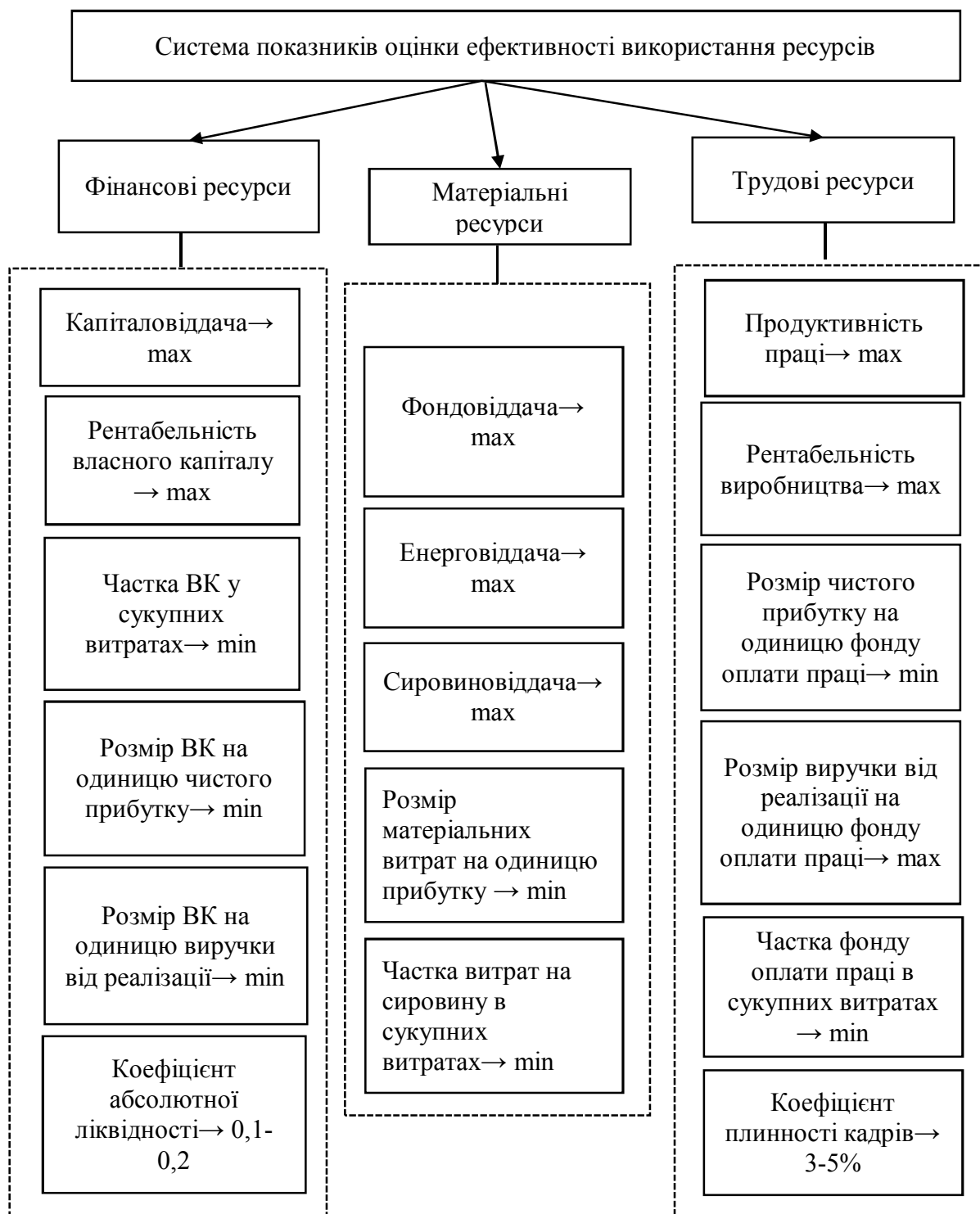

Рис.1 – Система показників оцінки ефективності використання ресурсів підприємства

Джерело: згруповано авторами на основі [1, 2]

Існує безліч причин, які змушують підприємство займатися вирішенням проблем щодо ефективності використання ресурсів. Причини, що обумовлюють цю необхідність, можуть бути різними, але в цілому їх можна розділити на наступні види: поліпшення фінансових показників, підвищення технічного та якісного рівня виробництва, нарощування обсягів виробничої діяльності [5].

Отже, одним з основних рушійних факторів розвитку сучасної економіки є підвищення ефективності використання ресурсів. І в цьому сенсі всі заходи, пов'язані з вирішенням цих питань, націлені на ресурсозбереження. Але для впровадження таких заходів, необхідно здійснювати оцінку ефективності їх використання на даний момент.

Таким чином, для успішного здійснення підприємницької діяльності необхідно забезпечити ефективне використання ресурсів у виробничому процесі підприємства. Для цього необхідно оцінити і проаналізувати наявні виробничі ресурси суб'єкта господарювання, а в подальшому вибрати таку комбінацію матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, яка мінімізує витрати. Отже, оцінка ефективності використання виробничих ресурсів відіграє важливу роль як в плануванні виробництва, так і в підприємницькій діяльності в цілому.

Список використаних джерел:

1. Артџомава А. В., Артџомав І. В. Процедура оцінювання ресурсного потенціалу підприємства. *Моделювання в економіці, організація виробництва та управління проектами*. 2016. №7 (144). С. 165–170.
2. Ващенко О. П. Сутність та класифікація ресурсів підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 2 (28). С. 104–108.
3. Гвоздей Н. І., Бондарук І. С. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. №1 (28). С. 216–221.
4. Мазур А. О., Кириченко С. О. Методологічні основи ефективного використання ресурсів підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. №6 (17). С. 253–258.
5. Семенова Т. В., Гуменюк Т. Є. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. №29. С. 123–126.